

KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INVESTITSIYA FAOLIYATI SHAKLLANISH JARAYONLARI TAHLILI

Jurayev Elyorbek Sobirjon o'g'li

Namangan davlat texnika universiteti

“Iqtisodiyot” kafedrasida dotsenti

ORCID: 0000-0002-5898-6568

Annotatsiya

Mazkur maqolada kichik tadbirkorlik subyektlarining investitsiya faoliyatini shakllantirish jarayonlari, ularning iqtisodiy barqarorlikdagi o'ri, moliyalashtirish manbalari va investitsion muhitga ta'sir etuvchi omillar tizimli tarzda tahlil qilingan. Statistik ma'lumotlar asosida asosiy kapitalga yo'naltirilgan investitsiyalarning manbalari, o'sish sur'atlari va hududiy taqsimoti ko'rib chiqilgan. Maqolada kichik biznesni rivojlantirishda investitsiyaviy faoliyatni takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: kichik tadbirkorlik, investitsiya faoliyati, asosiy kapital, iqtisodiy o'sish, YaIM, YaHM.

Аннотация

В статье системно проанализированы процессы формирования инвестиционной активности субъектов малого предпринимательства, их роль в экономической устойчивости, источники финансирования и факторы, влияющие на инвестиционную среду. На основе статистических данных рассмотрены источники, темпы роста и территориальное распределение инвестиций в основной капитал. В статье даны практические рекомендации по совершенствованию инвестиционной активности в развитии малого предпринимательства.

Ключевые слова: малый бизнес, инвестиционная активность, основной капитал, экономический рост, ВВП, ВНП.

Abstract

This article systematically analyzes the processes of formation of investment activity of small business entities, their role in economic stability, sources of financing and factors influencing the investment environment. Based on statistical data, the sources, growth rates and territorial distribution of investments in fixed capital are considered. The article provides practical recommendations for improving investment activity in the development of small businesses.

Keywords: small business, investment activity, fixed capital, economic growth, GDP, GNP.

KIRISH

Iqtisodiyotda sodir bo'layotgan tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlariga yaratilayotgan imkoniyatlar alohida e'tiborga ega.

Jahonda kichik biznesning iqtisodiy erkinlashtirishga yuqori darajadagi moslashuvchanlik xususiyatini inobatga olgan holda, investitsiya samaradorligini

oshirish orqali mamlakat iqtisodiyotini barqaror rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamli tadqiqot ishlari olib borilmoqda. Bu borada kichik biznesni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va ushbu sohaga investitsiyalar kiritishning yangi zamonaviy usullari, ularning investitsiyalarning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini oshirish yuzasidan xorijiy mamlakatlar va xalqaro tashkilotlar tomonidan ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda. O'zbekiston sharoitida ham mamlakat milliy iqtisodiyotini rivojlantirishning drayveri bo'lgan kichik biznes subyektlariga investitsiyalarni jalb qilish, investitsiyalar kiritishni rag'batlantirish va rivojlantirish dolzarb muammolardan hisoblanadi.

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar jarayonida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar tizimini shakllantirish va rivojlantirishga alohida e'tibor berilmoqda. Bunda investitsiyalar hajmlari va ko'lamlarini jadal oshirib borish va shu yo'l bilan xususiy tadbirkorlik hamda kichik biznesni respublikamiz aholisining farovonligini oshirishning belgilovchi, aholini ish bilan bandligini ta'minlovchi, jamiyatda o'rta pog'onaga xos sinfni shakllantiruvchi, eksportbop tovarlar ishlab chiqaruvchi va iqtisodiyotimiz uchun zarur bo'lgan valyuta tushumlarini keltiruvchi yetakchi sohaga aylantirish nazarda tutilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. Mirziyoyev investitsiyalar jalb qilish bo'yicha: "Hozir jahondagi murakkab sharoitda kim innovatsiya va investitsiya jalb qilsa, o'sha g'olib bo'layapti", – deb ta'kidladi.¹ Toshkentdagi forumga kelgan investorlar O'zbekistonga sarmoya kiritishga yanada katta qiziqish bildirdi, 30,5 milliard dollarlik savdo va investitsiya shartnomalari imzolandi. Bu yilgi dastur doirasida yana 26,5 milliard dollar investitsiya bo'lishi, 1 sentyabrgacha 3,3 milliard dollarlik 35 ta yirik loyiha so'zsiz ishga tushishi shartligi ta'kidlandi. Xalqaro moliya tashkilotlari mablag'i hisobidan qurilayotgan yo'l, suv, elektr bo'yicha 3–5 yillab cho'zilayotgan loyihalar borligi ko'rsatib o'tildi. Qayd etilganidek, logistika markazlari qurish uchun 2019-yilda Osiyo taraqqiyot bankidan olingan 197 million dollar bo'yicha qayta-qayta tender o'tkazilishiga chek qo'yilganida, hali boshlanmagan ishga 200 ming dollar qarz foizi to'lanmasdi. Suv, ekologiya va qishloq infratuzilmasiga jalb qilingan mablag'lar bo'yicha 6 million dollar qarz foizlari o'z vaqtida ta'minlanganida, boshqa birorta loyiha kechikmasdi.²

Mazkur vazifalarni samarali hal etilishi uchun kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda uning subyektlari tomonidan investitsiyalar amalga oshirilishiga katta e'tibor berish talab etilmoqda.

ADABIYOTLAR SHARHI

Ma'lumki, iqtisodiyotga doimiy takrorlanuvchi uzluksiz jarayon sifatida yondashuv dastlab A. Smit tomonidan amalga oshirilgan edi. U yaratilgan boylikning barchasi to'lig'icha shaxsiy iste'molga sarflanishi mumkin emasligini ilmiy ta'riflab berdi, ya'ni mehnat yaratgan boylik kelgusi davrda boylik yaratilishi uchun ham asos

¹ Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida o'tkazilayotgan yig'ilishda investitsiya va eksport masalalari ham muhokama qilindi. (02.05.2025)

² https://t.me/Press_Secretary_Uz/5835

bo‘lishi lozim edi¹. Bundan tashqari, A. Smit investitsiyalarni iste‘mol qilinmaydigan, lekin ishlab chiqarish asbob-uskunalarini yaratishga yoki moddiy-texnik takomillashtirishga yo‘naltirilgan, aslida jamg‘armalar qiymatini investitsiyalarga tenglashtiradigan jamg‘armalar deb hisoblaydi. U “kapitallar tejash natijasida ortadi” deb ta’kidlagan.²

Iqtisodchi olim J.-B. Sey fikricha, *investment* (investitsiya) — birinchidan, qimmatli qog‘ozlarni sotib olish xarajatlari. Bunday investitsiyalar moliyaviy yoki portfel deb ataladi. Qimmatli qog‘ozlar portfeli foizlar yoki dividendlar ko‘rinishida daromad olishni, shuningdek, qimmatli qog‘ozlar qiymatining o‘shishini kutayotgan jismoniy shaxslar, firmalar va moliya institutlari tomonidan yaratiladi. Ikkinchidan, binolar, inshootlar, asbob-uskunalar (asosiy kapital qo‘yilmalari) va tovar-moddiy boyliklar kabi vositalarni sotib olishga kapital qo‘yilmalar — real investitsiyalar deyiladi.

Iqtisodiy tahlilda “investitsiya” atamasi, ayniqsa, real investitsiyalar bilan bog‘liq. Chunki real investitsiyalar yangi aktivlarni yaratadi va shu bilan mamlakatning ishlab chiqarish salohiyatini oshiradi, moliyaviy investitsiyalar esa faqat mavjud aktivlarga egalik huquqini bir korxonadan boshqasiga qayta taqsimlaydi³. D. S. Mill⁴ va A. Marshall⁵ asarlarida investitsiyalarning kelib chiqishi va ularni amalga oshirish zaruriyati ilmiy yoritilishi aynan shu ruhda davom ettirildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar bo‘yicha olimlar “...boshqa omillar o‘zgarmas bo‘lgan sharoitda qaysi bir mintaqada asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar yuqori bo‘lsa, o‘sha mintaqada ishlab chiqarish hajmi ham yuqori bo‘ladi” deb ta’rif berishgan.

TAHLIL VA NATIJALAR.

Ma’lumki, investitsiyalash jarayoni uchun qulay shart-sharoitlar yaratilishida moliya tizimi muhim o‘rin egallaydi. Moliyaviy tizim zamonaviy bozor iqtisodiyotida investitsion resurslar taqsimlanishi va qayta taqsimlanishiga xizmat qiladi. Kichik biznesdagi investitsion jarayonlar uchun ham bank-moliya tizimining barqarorligi ayniqsa muhim ahamiyatga ega bo‘ladi. Bu tizimning yanada mustahkamlanishi ishlab chiqarishni modernizatsiyalashning tez sur‘atlarda rivojlanishiga imkon yaratishda muhim rol o‘ynaydi. Barqaror va sog‘lom moliyaviy tizim mamlakatda investitsiyalar uchun ichki imkoniyatlarini kengaytiradi va kichik biznesdagi investitsion jarayonlarga ijobiy ta’sir etadi (1-jadval).

Asosiy kapitalga o‘zlashtirilgan investitsiyalar o‘shish sur‘atlari: 2020-yilda asosiy kapitalga investitsiyalar o‘shish sur‘ati 95,6 foizni tashkil etib, bu yil iqtisodiy faollikning nisbatan past bo‘lganini bildiradi. 2021-yilda investitsiyalar o‘shish sur‘ati 102,9 foizga yetib, 2020-yilga nisbatan o‘shish kuzatilgan. Markazlashgan investitsiyalar biroz pasayib, 19,2 foizni tashkil etdi. Respublika byudjetidan ajratilgan

¹ Смит, А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. – М.: Эксмо, 2007. – 960 с.

² Классика экономической мысли: Сочинения. – М.: изд-во ЭКСМО –пресс, 2000

³ J.B.Sey. “Traite d’economie politique, ou Simple exposition de la maniere dont se forment, se distribuent et se consomment les richesses”. <https://slideplayer.com/slide/5171955/>

⁴ Майбурд Е.М. Введение в историю экономической мысли. От пророков до профессоров. — М.: Дело, 1996.

⁵ Маршалл А. Принципы экономической науки, т.1. Пер. с англ. – М. Изда-тельская группа «Прогресс», 1993.

mablag'lar 135,8 foizga oshgan bo'lsa, jamg'arma hisobidan moliyalashtirish ham 132,7 foizga yetgan. 2022-yilda investitsiyalar o'sishi 100,9 foiz bilan deyarli barqaror bo'lgan. Markazlashgan investitsiyalar 15,7 foizgacha kamaygan. 2023-yilda esa investitsiyalar sur'ati 123,4 foizga oshib, iqtisodiy faollik ancha jonlanganini ko'rsatadi. 2024-yilda investitsiyalar o'sishi 127,6 foizga yetib, oxirgi besh yildagi eng yuqori ko'rsatkich qayd etilgan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar 152,0 foizgacha oshib, eng yuqori darajaga yetgan bo'lsa, tijorat banklari kreditlari 86,5 foizgacha pasaygan(1-jadval).

1-jadval
Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar (jamiga nisbatan foizda)¹

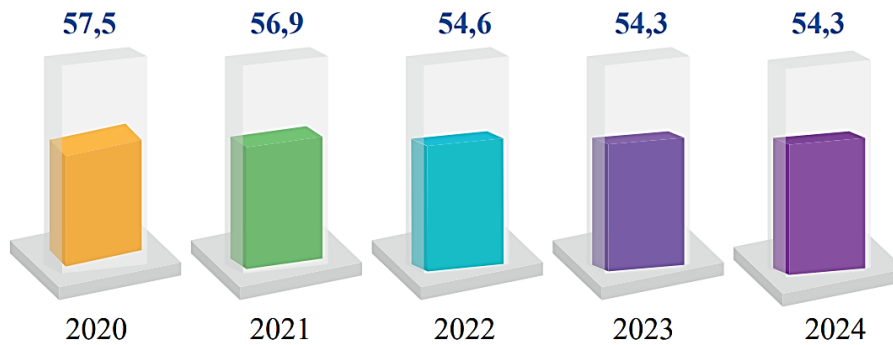
Moliyalashtirish manbalari	2020-yil	2021-yil	2022-yil	2023-yil	2024-yil
Asosiy kapitalga investitsiyalar o'sish sur'atlari dinamikasi²	95,6	102,9	100,9	123,4	127,6
Markazlashgan investitsiyalar:	19,9	19,2	15,7	14,0	10,5
Respublika byudjeti	66,4	135,8	84,4	85,0	90,3
Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	98,9	132,7	92,0	86,5	79,9
Markazlashmagan investitsiyalar	80,1	80,8	84,3	86,0	89,5
Korxonalar mablag'lari	111,2	96,4	110,6	104,2	96,3
Aholi mablag'lari	99,0	104,5	103,2	103,2	98,7
To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya va kreditlar	163,2	139,8	104,3	125,4	152,0
Tijorat banklari kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	94,4	110,9	98,7	90,8	86,5

Kichik biznes sektorida investitsiyalarni moliyalashtirish mamlakatdagi iqtisodiy siyosat, qonunchilik, investitsiyani jalb qilish infratuzilmasini rivoji darajasi doirasida sodir bo'ladi. O'zbekistonda so'nggi yillarda jadal olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xususiy tadbirkorlikka keng yo'l ochishga va biznes muhitini yanada yaxshilashga qaratilgan. Jumladan, keyingi yillarda qabul qilingan qator qonunlar va qonunchilik hujjatlarida huquqni muhofaza qiluvchi, nazorat organlari hamda ma'muriy tuzilmalarning tadbirkorlik faoliyatiga noqonuniy aralashuvini bartaraf etish uchun qat'iy tartiblar belgilanishi va ana shu idoralarning rahbarlari hamda mansabdor shaxslarining javobgarligi oshirilishi investitsion faoliyatni rag'batlantirishga va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Kichik biznes subyektlari sonining bunday o'sishi vaqt o'tishi davomida yalpi ichki va hududiy mahsulotdagi ulushlarida o'z aksini topishi lozim edi, 2024-yilning yanvar–dekabrda YaIM tarkibida kichik tadbirkorlik subyektlarining ulushi 54,3 % ni tashkil qilib, 2023-yilning tegishli davriga nisbatan o'zgarishsiz qoldi (1-rasm).

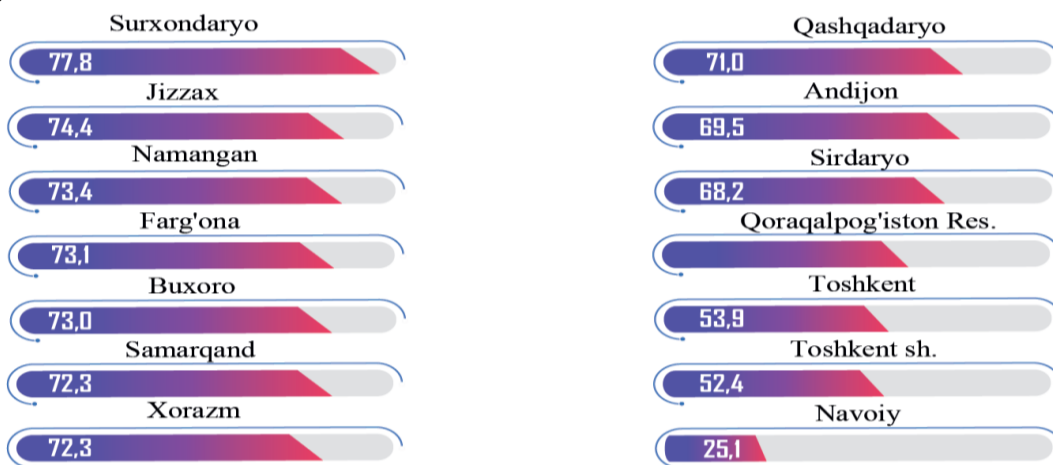
¹ Ushbu jadval O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining yillik natijalari bo'yicha muallif tomonidan tuzildi.

² O'zbekiston Respublikasi Milliy Statistika qo'mitasining yillik natijalari
https://stat.uz/uz/?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=401&id=2733&Itemid=1000000000000

1-rasm. Kichik tadbirkorlik subyektlarining YaIMdagi ulushi dinamikasi (yanvar-dekabr oylarida, % da)¹

Rasmda keltirilganlar shu jihatdan alohida qiziqish uygʻotadi. 2020-yilda kichik tadbirkorlik subyektlarining YAIMdagi ulushi 57,5 foizni tashkil etgan. Bu koʻrsatkich mamlakat iqtisodiyotida kichik biznesning muhim rol oʻynayotganini va iqtisodiy faollikda yetakchi oʻrinlardan birini egallab kelayotganini koʻrsatadi. 2021-yilda kichik tadbirkorlikning YAIMdagi ulushi biroz kamayib, 56,9 foiz, 2022-yilda ushbu koʻrsatkich 54,6 foizgacha tushgan. Buni biz kichik tadbirkorlik sektorining YAIMdagi salmogʻi sezilarli darajada qisqarayotganini koʻrsatadi. Ayni paytda, bu yil davomida iqtisodiyotning yirik sektorlaridagi oʻsish surʼatlari yuqori boʻlgan boʻlishi, yaʼni kichik biznes nisbatan sekinroq rivojlanayotgan boʻlishi mumkin. 2023-yilda kichik tadbirkorlik ulushi 54,3 foizga tushgan boʻlib, bu deyarli 2022-yil darajasida saqlanib qolganini koʻrsatadi. 2024-yilda esa kichik tadbirkorlik subyektlarining YAIMdagi ulushi yana 54,3 foiz darajasida saqlanib qolgan. 1-rasmdagi tahlillar izmidan ushbu koʻrsatkich past darajada barqarorlashganini bildiradi. Bu, bir tomondan, kichik biznesning iqtisodiyotdagi roli saqlanib qolayotganini, hamda boshqa tomondan, yirik sanoat va investitsiya loyihalarining iqtisodiy taʼsiri kuchayib borayotganini koʻrsatadi.

2-rasm. Kichik tadbirkorlik subyektlarining yalpi hududiy mahsulot (YAHM)dagi ulushi (2024-yilning yanvar-dekabr oylarida, % da)²

¹ www.stat.uz (Oʻzbekiston Respublikasi Milliy Statistika qoʻmitasining yillik natijalari)

² www.stat.uz (Oʻzbekiston Respublikasi Milliy Statistika qoʻmitasining yillik natijalari)

2024-yilning yanvar–dekabrda kichik tadbirkorlik subyektlarining YaHMDagi hududlar bo'yicha eng yuqori ulushi Surxondaryo viloyatida – 77,8 %, Jizzax viloyatida – 74,4 %, Namangan viloyatida – 73,4 %, Farg'ona viloyatida – 73,1 %, Buxoro viloyatida – 73,0 %, Samarqand viloyatida – 72,3 % va Xorazm viloyatida – 72,3 % ni tashkil etdi (2-rasm).

2024-yilning yanvar–dekabr oylarida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan yaratilgan yalpi hududiy mahsulot ulushi bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich Surxondaryo viloyatida qayd etildi — 77,8 %. Ushbu natija viloyatda asosan qishloq xo'jaligi, chakana savdo va xizmat ko'rsatish sohalarida faoliyat yuritayotgan ko'plab kichik tadbirkorlik subyektlarining yuqori faolligi bilan izohlanadi. 2024-yilda kichik tadbirkorlik subyektlarining YaHMDagi ulushi bo'yicha Surxondaryo, Jizzax, Namangan va Farg'ona viloyatlari yetakchi hududlar sifatida ajralib turadi. Ushbu viloyatlarda kichik biznes iqtisodiy rivojlanishning asosiy harakatlantiruvchi omili bo'lib, ayniqsa xizmatlar sohasi, qishloq xo'jaligi va yengil sanoat tarmoqlarida katta faollik namoyon etmoqda. Bu esa hududlarda aholining iqtisodiy faolligini ta'minlashda kichik tadbirkorlikning o'rni tobora ortib borayotganini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, tahlillar shuni ko'rsatadiki, kichik tadbirkorlik subyektlari investitsion jarayonlarning faol ishtirokchisi sifatida iqtisodiyotning barqaror rivojlanishida muhim o'rin tutmoqda. 2020–2024-yillarda asosiy kapitalga yo'naltirilgan investitsiyalarning o'sish sur'atlari ijobiy bo'lsa-da, bu investitsiyalarning tarkibiy manbalari o'zgaruvchan bo'lgan. Jumladan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar va aholining omonatlari asosiy omil sifatida ajralib turmoqda. Shu bilan birga, markazlashgan investitsiyalarning qisqarishi va tijorat banklari kreditlarining cheklanishi investitsiya salohiyatining to'liq ro'yobga chiqishiga to'sqinlik qilmoqda. Hududiy kesimda Surxondaryo, Namangan, Jizzax va Farg'ona viloyatlari kichik biznesning yalpi hududiy mahsulotdagi ulushi bo'yicha yetakchi hisoblanadi.

Kichik tadbirkorlik subyektlarida investitsiya faoliyati jarayonlarini yanada oshirish bo'yicha:

- Hududiy investitsion strategiyalar aniq va hudud salohiyatini hisobga olgan holda real aniqlikda ishlab chiqilishi lozim, u orqali kichik biznesga mo'ljallangan infratuzilmaviy loyihalar ustuvor yo'nalish sifatida belgilanadi.
- To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar uchun soliq imtiyozlari va kafolatli kredit mexanizmlari takomillashtirish.
- Kichik biznes uchun alohida investitsion konsalting markazlari tashkil etilishi, u orqali loyiha tayyorlash, moliyaviy tahlil va grant jalb qilish bo'yicha amaliy yordam ko'rsatilishi maqsadga muvofiq.
- Bank-moliya tizimida kichik subyektlarga imtiyozli kredit liniyalari ochish, garovsiz kreditlash mexanizmlarini kuchaytirish.
- Raqamli monitoring tizimi orqali investitsiyalarning real o'zlashtirilish darajasi va ularning natijalari bo'yicha ommaviy ochiq hisobotlar joriy qilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni, PF-60-son, 28-yanvar 2022-yil. <https://lex.uz/uz/docs/-5841063>
2. Mirziyoyev Sh. M. Investorlar uchun qulay va jozibador sharoit yaratishga qaratilgan amaliy ishlarimizni yanada jadallashtiramiz. O‘zbekiston Prezidentining birinchi Toshkent xalqaro investitsiya forumining ochilish marosimidagi nutqi. 24.03.2022-yil. <https://president.uz/uz/lists/view/5077>
3. Jo‘rayev E. S. O‘zbekistonda investitsiyalarni jalb etish masalalari // Xorazm Ma‘mun akademiyasi axborotnomasi – 11/2–2022. 9-bet.
4. Жураев Э. С. (2018). Зарубежный опыт по ведению финансовой политики для развития малого бизнеса. Экономика и социум (11), 357–362.
5. Juraev E. S., & S. S. Siddikov o‘g‘li (2023). Antikrizisnye mery po obespecheniyu razvitiya malogo biznesa. Educational Research in Universal Sciences, 2, 515–523.
6. Jurayev E. S. (2024). Namangan viloyati kichik biznes subyektlari faoliyatida real investitsiyalarning samaradorligini ekonometrik baholash. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot, 2(9).
7. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasining yillik natijalari.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir: Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Ingliz tili muharriri: Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Rus tili muharriri: Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Musahhah: Karimova Shirin Zoxid qizi
Sahifalovchi va dizaynerlar: Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2025-yil, iyun, 6-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710. ГОСТ 7.56-2002** " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**